

Úr bókarúgvuni

Ein og hvør, sum bara hevur skrivað eitt lesarabræv, veit, at hann ikki kann skriva sum best ber til. Tú mást velja og vraka. Málið er títt einasta amboð tá.

Eins og handverkarin er eyður um sín hvassa knív, verður tú tað um málið, skrivar Steinbjørn B. Jacobsen, rithøvundur

Knappliga hvøkkur tú við, aftan á at tú nakrar ferðir hevur hoyrt Útvarpið lýst við sendingini úr BÓKA-RÚGVUNI.

Tú stóðgar á og minnst 1965, tá ið tú kom aftur til Føroya fyrri at vera.

Ein ótrúlig menning av tí føroyska skriftmálinum. Eg minnst, at Chr. Matras var sjónliga rørdur, (var næmingur á Fróðskaparsetrinum 1965-66) tá ið hann undraðist um allar bókurnar, ið komu út, at hann segði: „Hetta hevði eingin tora at droymt um, tá ið eg var ungur. Nei, eingin tók hann aftur í aftur, hevði dugað at í-mynda sær henda vøksur.“

Og fyrri júl letur Bókasølan í SMS vakran faldara í hvørt hús við teimum mongu fjølbroyttu bókunum sum komu út í 1995, um 150 íalt.

Eg útgav mína fyrstu bók í 1965 (Heimkoma, eitt lítið yrkingarsavn), og nú má eg siga sum Chr. Matras. Ikki dugdi eg at í-mynda mær allar henda gróður. Aftur at hesum kemur so alt, sum kemur á føroyskum í bløðunum og loftmíðlunum.

Einaferð spurdi eg Martin Joensen, høvund, um hann nakrantíð hevði kent tað føroyska skriftmálið sum eitt haft. Hann hugdi at mær, smiltist og risti við hœvðinum. Nei, tvørturímóti.

Mong, sum skriva, munnu viðhvørt spyrja seg sjálfvan, hvi tæy skriva. At eg hjálpti tí føroyska skriftmálinum, hevur sum ofta

dulma henda íva.

Hetta, at vit vilja hava eitt brúkbart og hampuligt skriftmál, hevur fyrri mangan skrivandi verið rossið, sum dróg bókmentavognin. Sjálvandi eins ofta umvent.

Mangan hevur tað kenst mær eitt undur, at vit skulu eiga eitt skriftmál.

Tað er so ótrúliga ungt. Ja, tað er næstan bara í hesi öldini, sum skrivað hevur verið.

Og øll mótstöðan, sum verið hevur. Tú verður eyður um hjartað, tá ið tú hugsar um øll, sum stríddust fyrri at menna málið og at fáa loyvi at koma inn um skúla – og kirkjugátt. Føroyskt skuldi ikki vera til, tað skuldi vera danskt. So einfalt var tað.

Lógin er javngomul við meg sjálfvan, sum loksins gav okkum loyvi at brúka okkara egna mál.

Ein skamblettur á danir og føroyskt afturhald.

Og kortini hevur málið ment seg. Knotur eru í. Grundsteinarnir væl lagdir.

Fyrst í sjeitiárunum segði Erlendur við meg, at annar hvør íslendingur við virðing fyrri sær sjálvum hevði givið eina bók út.

Nú eru føroyingar ikki seinir at taka um pennin. Neyvan standa vit aftan fyrri nakran í at brúka eigið skriftmál.

Sum lærari hevur tað ofta frótt meg, hvussu lætt, eis-

ini rætt, nógvir næmingar skriva.

Men rætt er, at pennurin og hitt hvíta pappírið eru mótsetningar. Har er ein bardagi. Og soleiðis hevur altíð verið og er allastaðni. (Undantøk eru sjálvandi. Gamli landslæknin Hanus D. Joensen segði um Videre, at hann elskaði pappír og penn).

Grundtvig kallaði „Eg magelos opdagelse“, tá ið hann skilti, hvussu stórir munurin var millum tað skrivaða orðið og tað talaða.

Tað talaða gekk til hjartað, og kundi flyta fjøll, men sjálvur spenti hann seg út at fáa málbúnan so góðan og danskan (norranan) sum til bar. Tá hoyrði tú eins ofta týskt sum danskt í Keymannahavn.

Jú, Grundtvig var ein stórir endurnýggjari av tí danska málinum. Livdi í næstan stóðugum ótta fyrri, at týskt skuldi koma tað danska.

Ein og hvør, sum bara hevur skrivað eitt lesarabræv, veit, at hann ikki kann skriva sum best ber til. Tú mást velja og vraka. Málið er títt einasta amboð tá.

Eins og handverkarin er eyður um sín hvassa knív, verður tú tað um málið.

Og eg tori at siga so mikið, at øll sum hava nakað uppá hjarta og kenna trongd til at skriva, verða góð og eyður um málið.

So lat tæy deyðu jarða tæy deyðu.

Steinbjørn B. Jacobsen

Frá FØROYA ASTMA & ALLERGIFELAG

AÐALFUNDURIN

verður á
HOTEL HAFNIA
leygardagin 13.1.96, kl. 14

Øll áhugað eru vælkomín!

Au-pair

Donsk/íslensk familja, búsitandi í Íslandi, søkir eftir au-pair, at ansa 2 mán. gomlum tvillingum, umframt lætt húsarbeiði.

Byrjað skjótast gjørligt.

Upplýsingar fáast við at ringja
tlf. (009 354) 4512850

Skrivstovunæmingur

Skrivstovunæmingur sokist til heilsølu okkara at byrja 1. februar.

Skrivlig umsókn og møgulig pógv biðjast send til

P/f Poul Michelsen
Box 200
110 Tórshavn

Dagrøktarinamma

Søkt verður eftir einari dagrøktarinamma, at byrja skjótast møguligt.

Nær í upplýsingar fáast frá dagrøktarinamma, tlf. 61528.

Sands Bygdarráð

STEMMA & UMWÆLA KLAVER

Í FEBRUAR mánaða kunnu tygum fáa klaver/lygel tygara stemmað og umvælt fyrri

SERA SÁMULIGAN PRÍS

Ring og bið um tíð

Tlf. 47930 / 49696

TILBOÐ

ALLAN JANUAR

4 PASS-MYNDIR 20,-

– og so okkara STAK BILIGA FRAMKALLING!

Tímamyndir

Dr. Jakobsensg. 12 - Havn

Tlf. 10515

TVINGSILSSØLA

Hósdagin

tann 8. februar 1996,

kl. 11.20

verður á Dómaraskrivstovuni, C. Pleyensgøtu 1, 100 Tórshavn hildin tvingsilssøla yvir matr. nr. 15 e, Norðoyri, 725 Norðoyri (AS 386/95).

Ognin er eitt grundøki stórt 44 kvm sambært tingbók við ástandandi neysti.

Tvingsilssolan er umbiðin av Jógvani E. Ellefsen, adv., Bryggjubakki 22, 100 Tórshavn, tlf. 11260 (innh. nr. 39958), sum kann geva nærri upplýsingar um ognina og sum nærri avtala kann gerast við, um ynski er at siggja ognina.

Søluuppgjørd kann umbiðjast hjá nevnda advokati ella hyggjast ígjøgnum á Dómaraskrivstovuni.

Føroya Fútarættur

tann 10. jan. 1996

TVINGSILSSØLA

Hósdagin

tann 8. februar 1996,

kl. 11.10

verður á Dómaraskrivstovuni, C. Pleyensgøtu 1, 100 Tórshavn hildin tvingsilssøla yvir matr. nr. 5, Skarð (AS 385/95).

Sambært tingbókertalan um uttargarðsjørð 6 gl. og 15 sk. í hagapartinum „Fyri Uttan“ á Skarði.

Tvingsilssolan er umbiðin av Jógvani E. Ellefsen, adv., Bryggjubakki 22, 100 Tórshavn, tlf. 11260 (innh. nr. 39958), sum kann geva nærri upplýsingar um ognina og sum nærri avtala kann gerast við, um ynski er at siggja ognina.

Søluuppgjørd kann umbiðjast hjá nevnda advokati ella hyggjast ígjøgnum á Dómaraskrivstovuni.

Føroya Fútarættur

tann 10. jan. 1996

PIZZA-VINIR

Hevur tú hug at fáa eina ella fleiri PIZZA inn á gólv, so ring tlf. 18866, og tú hevur PIZZARIA inn í eini minni tíma.

Vit í PIZZARIA, royndu okkara at hava kostnaðin so lágan sum møguligt, so iðis at kundin bert rindar 30 kr. fyrri heimkoyring.

Vit hópá at hetta tilbóð kemur væl við.

PIZZARIA

Tlf. 18866

Veðurtænastan á Veðurstøðini

Upplýsingar um veðrið á veðurstøðunum kunnu fáast við at ringja á tlf. 12210.